Rok XIII. **Nr. 3.**

DZIENNIK URZĘDOWY

c. k. Rady szkolnej krajowej w Galicyi.

Redagowany w c. k. Radzie szkolnej krajowej.

Wydany dnia 26. stycznia 1909.

L. 63.160.

Okólnik

c. k. Rady szkolnej krajowej do wszystkich c. k. Rad szkolnych okręgowych w sprawie kursów analfabetów.

Poleca się c. k. Radom szkolnym okręgowym, aby w bieżącym roku szkolnym zbadały dokładnie przez co najmniej dwukrotną wizytacyę c. k. inspektora szkolnego okręgowego wszystkie w okręgu istniejące kursy dla dorosłych analfabetów i przedłożyły wyczerpujące sprawozdanie o działalności i wynikach tych kursów, jakoteż o osobach udzielających nauki na tych kursach.

Co do każdego kursu należy podać dokładnie koszta utrzymania wyjaśniając, kto je ponosi i czy kurs zasługiwałby ewentualnie na zasiłek z funduszów krajowych oraz w jakiej wysokości.

W szczególności zwrócą c. k. Rady szkolne okręgowe uwagę na kursy analfabetów złożone z osób jednego i tego samego zawodu jak n. p. sług, żołnierzy, robotników i t. p.

Sprawozdanie należy przedłożyć w nieprzekraczalnym terminie do końca lipca 1909 r.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

Lwów, dnia 5. stycznia 1909.

Za c. k. Namiestnika:
Dembowski.

L. 62.241.

Okólnik

c. k. Rady szkolnej krajowej do wszystkich c. k. Rad szkolnych okręgowych i do Zarządów wszystkich szkół ludowych, pospolitych i wydziałowych, publicznych i prywatnych, w sprawie udzielania nauki rysunków odręcznych.

W dziedzinie nauki rysunków odręcznych zaznaczyły się w ostatnich czasach usiłowania, zmierzające do wprowadzenia nowej metody, odbiegającej od systemu, przepisanego w obowiązujących obecnie planach naukowych.

Chcąc dać nauczycielom sposobność do wprowadzenia tych kierunków i zbadania, wartości nowej metody w zastosowaniu do potrzeb i warunków naszych szkół ludowych, c. k. Rada szkolna krajowa postanowiła na mocy reskryptu c. k. Ministerstwa Wyznań i Oświaty z dnia 3. maja 1904 do L. 16.020 wziąć pod rozwagę, czyby nie można w takich szkołach, których nauczyciele na kursach fachowych i własną pracą nabyli potrzebnej biegłości, zezwalać na przeprowadzanie próbnych ćwiczeń w rysowaniu według swobodniejszej metody, nie zmieniając ani wymiaru godzin, przeznaczonego w planie naukowym, ani zakreślonego celu nauki. Obok rysowania z przypomnienia a względnie rysunku z pamięci możnaby tu uwzględnić głównie rysunek z natury, tudzież jako osobne ćwiczenie rysunek „rozmachowy“ (po niem. *Freiarmzeichnen*). Pragnąc mieć przegląd sił nauczycielskich, uzdolnionych pod tym względem wybitnie i mogących przeprowadzić te próbne ćwiczenia z pewną korzyścią dla nauki, c. k. Rada szkolna krajowa zażądała rozporządzeniem z dnia 2. grudnia 1904 do L. 17.336 od c. k. Rad szkolnych okręgowych wykazów tabelarycznych.

Wobec głosów, odzywających się z kół nauczycielskich, c. k. Rada szkolna krajowa zarządziła w 8-mym punkcie rozporządzenia z dnia 15. kwietnia 1908 do L. 18.050 (Dz. urzędowy Nr. 9), aby na konferencyach okręgowych, mających odbyć się w r. 1908, jeden temat był poświęcony sprawie udzielania nauki rysunków. Rady szkolne okręgowe otrzymały polecenie, aby postarały się o wybór stosownie uzdolnionych prelegentów, którzyby mogli przedstawić zgromadzonym członkom konferencyi teoretycznie i praktycznie najnowsze kierunki udzielania nauki rysunków w szkołach ludowych, uwzględniając warunki i potrzeby rozmaitych kategoryi szkół, istniejących w okręgu. Również miano temu przedmiotowi poświęcić jednę lekcyę wzorową (punkt 11).

Ze sprawozdań o przebiegu konferencyi okręgowych i z rozmaitych specyalnych prób i usiłowań c. k. Rada szkolna krajowa dowiedziała się, że sprawa ta obudziła w kołach nauczycielskich żywe zainteresowanie się i zapał. Z drugiej strony jednak przekonała się c. k. Rada szkolna krajowa, że traktowanie tej sprawy w niektórych okręgach przybrało fałszywy kierunek, że niektóre konferencye uchwaliły daleko idące wnioski, nie liczące się ze siłami i z warunkami pracy przeważnej części personalu nauczycielskiego, a co gorsza, że gdzieniegdzie poczęto, nie czekając na załatwienie sprawy w przepisanym porządku, na własną rękę wprowadzać w toku nauczania rozmaite próby i dowolne zmiany, wypaczające cały program nauki i wprowadzające niepożądany zamęt i zamieszanie.

W tej mierze c. k. Rada szkolna krajowa musi przypomnieć wszystkim powołanym czynnikom normatywne rozporządzenia tutejsze z dnia 19. kwietnia 1890 do L. 4475 i z dnia 12. grudnia 1890 L. 21.388 (Zbiór okólników tom II. Nr. 309 i Nr. 322, Pierożyński, Ustawy i rozporządzenia str. 427—429).

W rozporządzeniach tych zastrzeżono wyraźnie, że uchwały konferencyi okręgowych można tylko o tyle wprowadzać zaraz w wykonanie, o ile one nie sprzeciwiają się obowiązującym zasadniczym przepisom, i że należy w każdym razie ściśle badać, która władza uprawniona jest do zmiany tych postanowień. Zaznacza się też, że Rada szkolna krajowa, zwracając się w sprawie nauki rysunków do Rad szkolnych okręgowych, w rozporządzeniu swem z dnia 2. grudnia 1904 do L. 17.336 wyraźnie zastrzegła konieczność wydawania dalszych stosownych zarządzeń szczegółowych na podstawie jak najściślejszego wyboru osób, które studyami swemi, znajomością rzeczy i wprawą mogą dać rękojmię, że w granicach zakreślonych obowiązującym planem, potrafią zużytkować nabytą w nowych kierunkach biegłość z korzyścią dla nauki.

Aby tym nauczycielom, którzy obeznawszy się z nowymi prądami w nauce rysunku, pragnęliby spróbować własnych sił w tym kierunku na drodze doświadczenia, dać pewną swobodę, bez zachwiania jednak poważnego toku pracy szkolnej, c. k. Rada szkolna krajowa upoważnia Rady szkolne okręgowe do stosownych zarządzeń, a mianowicie:

1. C. k. okręgowy inspektor szkolny ma wybrać i wskazać Radzie szkolnej okręgowej te siły nauczycielskie swego okręgu szkolnego, którym ze względu na ich dotychczasową aplikacyę i przygotowanie zawodowe można zezwolić na zastosowanie swobodniejszej metody w nauce rysunku.

2. Podejmujące się d o b r o w o l n i e tego zadania siły nauczycielskie mają ułożyć do swego użytku plan postępowania na cały rok szkolny, radząc się w tej mierze podręczników w języku polskim: „*Lukas-Ullmann. Nowe kierunki w elementarnej nauce rysunków, opracował prof. Emil Bernhardt. Wiedeń 1907, nakładem A. Müllera-Fröbelhaus*“ i „*Jan Gołębiowski. Nowy kierunek w rysunku elementarnym. Stanisławów 1908*“, według upodobania zaś także podręcznika w języku niemieckim p. t. „*Franz Kulstrunk. Entwurf eines Lehrplanes für Zeichnen an der österreichischen Volksschule. Salzburg 1905. Verlag der Mayrischen Buchhandlung*“.

3. Zebrane w powyższych podręcznikach wzory p o d ż a d n y m w a r u n k i e m n i e p o w i n n y b y ć k o p i o w a n e a n i p r z e z n a u c z y c i e l a, a n i p r z e z u c z n i ó w; mają one natomiast wskazywać ogólnie drogę postępowania, oraz zakres tematów i środków naukowych.

Należy przeto zaznaczyć dobitnie, iż z wyjątkiem motywów ornamentalnych, wszystkie okazy i modele, mające być przedmiotem obserwacyi młodzieży, a następnie ćwiczenia rysunkowego, jak rośliny, kwiaty, owoce, motyle, naczynia, przedmioty użytkowe, narzędzia i t. p. powinny być zawsze pod ręką, na co przy wizytacyi nauki należy zwracać baczną uwagę. Nawet w zakresie rysunku ornamentalnego, o ile tematem nauki i ćwiczenia będą motywy swojskie, napotykane w tak obfitej mierze w zdobnictwie ludowem, należy dążyć do gromadzenia okazów rzeczywistych, co przy dobrej woli, inicyatywie i pomysłowości nauczycielstwa niewątpliwie da się uskutecznić.

4. Przy wizytacyi c k. okręgowy inspektor szkolny nie zaniedba także zwracać zawsze uwagi nauczycieli (nauczycielek) na to, że głównem ich zadaniem jest uczyć młodzież p a t r z e ć i s p o s t r z e g a ć, rozwijać w niej z d o l n o ś ć p o j m o w a n i a, z a p a m i ę t y w a n i a i n a j p r o s t s z e g o p r z e d s t a w i a n i a k s z t a ł t ó w. Nie chodzi zatem o to, aby rysunki szkolne zawsze były kaligraficznie czyste, lecz o to, aby uwidoczniały i stwierdzały rozwijającą się zdolność spostrzegania i pojmowania kształtów a w danym razie i barw, a przeto przedewszystkiem były ś r o d k i e m k s z t a ł c e n i a o k a w y o b r a ź n i i p a m i ę c i, a dopiero w związku z tem i przez to środkiem kształcenia także ręki.

5. Z końcem bieżącego roku szkolnego szkoły okręgu inspekcyjnego, w których będzie zastosowany tok postępowania wymieniony w punkcie 2-gim, przedłożą Radzie szkolnej okręgowej rysunki szkolne jednego ucznia (jednej uczenicy), a to z każdego stopnia nauki. Rysunki, opatrzone nazwiskiem ucznia (uczenicy) i dokładną datą co do czasu,

w którym każdy rysunek został wykonany, należy przedłożyć w osobnej dla każdego ucznia (uczenicy) okładce ze zwyczajnego papieru pakunkowego, na okładce zaś uwidocznić nazwę i siedzibę szkoły, stopień nauki i nazwisko nauczyciela (nauczycielki).

6. Z całym naciskiem należy zwrócić uwagę, że przedłożone rysunki bezwarunkowo mają być samodzielnemi pracami młodzieży, wykonanemi bez jakichkolwiek poprawek nauczyciela (nauczycielki).

7. Wykaz sił nauczycielskich, którym Rada szkolna okręgowa poleci nauczanie w duchu powyższym, należy podać do wiadomości Rady szkolnej krajowej zaraz po ustaleniu sprawy, najpóźniej zaś do końca miesiąca lutego 1909, ponieważ liczba tych sił będzie podstawą do dalszych zarządzeń.

8. Wymienione w punkcie 5-tym rysunki szkolne należy przedłożyć Radzie szkolnej krajowej w czasie właściwym, to jest do końca miesiąca lipca 1909.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

We Lwowie, dnia 3. stycznia 1909.

Za c. k. Namiestnika:
Dembowski w. r.

L. 753.

O k ó l n i k

c. k. Rady szkolnej krajowej do wszystkich c. k. Rad szkolnych okręgowych i do Zarządów wszystkich szkół ludowych w sprawie kursów ogrodniczych i kursu pszczelniczego dla nauczycieli i dla nauczycielek szkół ludowych.

Podobnie jak w latach poprzednich, będą urządzone w roku bieżącym dla nauczycieli szkół ludowych następujące pełne kursy ogrodnicze, z których każdy trwać będzie przez dwa tygodnie w porze wiosennej, a następnie przez jeden tydzień w miesiącach sierpniu lub wrześniu:

1. W Krakowie, na Prądniku czerwonym;
2. W Tarnowie;
3. W Zaleszczykach;
4. W Dąbiu koło Krakowa, kurs ogrodniczy wyłącznie dla nauczycielek.

Na kursach ogrodniczych w Krakowie, Tarnowie i Zaleszczykach będą przedmiotem nauki i robót praktycznych:

a) gospodarka i praktyczna nauka w ogrodzie szkolnym;

b) przeszczepianie starszych drzew celem ujednostajnienia doboru odmian;

c) wycieczki do sadów włościańskich dla wykonywania robót praktycznych (o ile na to pozwolą stosunki lokalne);

d) zużytkowanie i przeróbka owoców (na kursie letnim);

e) dokładne omówienie sposobu działania komitetów i kółek ogrodniczo-pszczelniczych, a nadto

f) na kursie w Zaleszczykach bardziej szczegółowo omówienie uprawy winorośli, ze względu na tamtejszy klimat, sprzyjający jej uprawie.

Z uwagi na punkt e) programu wykładów postanowiła c. k. Rada szkolna krajowa przy przyjmowaniu na wymienione kursy ogrodnicze oddać pierwszeństwo członkom komitetów i instruktorom (przewodniczącym) kółek ogrodniczo-pszczelniczych, o ile dotyczący nauczyciele w ciągu ostatnich lat nie brali jeszcze udziału w takim kursie.

Kurs ogrodniczy w Dąbiu będzie przeznaczony wyłącznie dla nauczycielek szkół żeńskich wydziałowych oraz szkół żeńskich pospolitych 4-ro 5-cio i 6-cio klasowych, o ile przy tych szkołach istnieją ogrody, a zgłaszające się o przyjęcie nauczycielki zarządzają samoistnie ogrodem. W planie nauki na tym kursie będzie szczególnie uwzględniony dział warzywnictwa, hodowla kwiatów, oraz ten dział ogrodnictwa, który wchodzi równocześnie w zakres gospodarstwa domowego, jak przeróbki, konserwy i t. p.

Zgłoszenia o przyjęcie na te kursy winni nauczyciele względnie nauczycielki, odpowiadający powyżej wymienionym warunkom, przedłożyć najpóźniej do 20. lutego b. r. za pośrednictwem Dyrekcyi względnie Zarządu szkoły na ręce przełożonych Rad szkolnych okręgowych, odwołując się w swem podaniu do niniejszego okólnika.

Prócz tych powyżej wymienionych kursów ogrodniczych pełnych, urządzi c. k. galicyjskie Towarzystwo gospodarskie w porozumieniu z c. k. Radą szkolną krajową kilkudniowe kursy ogrodnicze dla nauczycieli i nauczycielek z następujących okręgów:

1. W Brodach 6-dniowy kurs ogrodniczy dla nauczycieli okręgu brodzkiego;

2. 3. i 4. W Sanoku, Dolinie i Nadwórnie trzydniowe kursy przeszczepiania drzew dla instruktorów kółek z wymienionych okręgów i z okręgów sąsiednich w Lisku, Kałuszu i Bohorodczanach;

5. i 6. We Lwowie i Przemyślu czterodniowe kursy wyłącznie warzywnicze dla nauczycieli i nauczycielek (samoistnych) z okręgu lwowskiego zamiejskiego i z okręgu przemyskiego.

Nauczyciele z powyżej wymienionych dziewięciu okręgów mogą zgłaszać się o przyjęcie tylko na kurs w swoim, względnie w sąsiednim okręgu.

Wreszcie odbędzie się we Lwowie, jak co roku, kurs pszczelniczo-slöjdowy, na którym prócz wykładów z pszczelnictwa wyuczą się frekwentanci wyrabiania ulów i innych przyborów pszczelarskich. O przyjęcie na ten kurs mogą zgłaszać się nauczyciele zajmujący się pszczelnictwem a przytem obeznani choćby częściowo ze slöjdem drzewnym. I tu pierwszeństwo w przyjęciu mają instruktorowie kółek ogrodniczo-pszczelniczych.

Termin zgłoszenia do końca marca b. r.

Na wszystkich tych kursach liczba uczestników musi być ograniczoną ze względu na ćwiczenia i praktyczne roboty do najwyżej 15-tu osób. Każdy frekwentant otrzyma w czasie kursu dyety oraz zwrot kosztów podróży, a dla swej szkoły niewielki zbiorek narzędzi ogrodniczych wartości 10—15 koron.

Frekwentanci wybierający się na kursa ogrodnicze, winni zabrać ze sobą ubranie stosowne do wykonywania robót ogrodniczych w czasie mniej sprzyjającego stanu pogody w pierwszych tygodniach wiosennych.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

We Lwowie, dnia 15. stycznia 1909.

Za c. k. Namiestnika:
Dembowski w. r.

Wiadomości osobiste.

Jego Ces. i Król. Apostolska Mość raczył najwyższem postanowieniem z dnia 16. grudnia 1908 zamianować dra Tadeusza Wiśniowskiego, profesora c. k. gimnazyum VI. we Lwowie, zwyczajnym profesorem mineralogii i geologii na politechnice we Lwowie.

Pan Kierownik c. k. Ministerstwa Wyznań i Oświaty poruczył Wiktorowi Doleżanowi, nauczycielowi głównemu c. k. seminaryum nauczycielskiego męskiego w Tarnowie, kierownictwo c. k. seminaryum nauczycielskiego męskiego w Rudniku.

Pan Kierownik c. k. Ministerstwa Wyznań i Oświaty zamianował Henryka Pachońskiego, zastępcę nauczyciela w c. k. seminaryum nauczycielskiem żeńskiem w Krakowie, prowizorycznym nauczycielem głównym w tym zakładzie.

C. k. Rada szkolna krajowa zamianowała Tadeusza Niedzielskiego, inżyniera budownictwa miejskiego w Krakowie, rzeczywistym nauczycielem c. k. szkoły przemysłowej w Krakowie.

C. k. Rada szkolna krajowa nadała posady rzeczywistych nauczycieli:

Antoniemu Łukasiewiczowi rzeczywistemu nauczycielowi w gimnazyum w Stryju i Władysławowi Podlasze profesorowi szkoły realnej w Śniatynie, w gimnazyum IV. we Lwowie;

Antoniemu Dudrykowi zastępcy nauczyciela w gimnazyum VI. we Lwowie, w gimnazyum w Stryju;

Eugeniuszowi Grzędzielskiemu zastępcy nauczyciela w gimnazyum I. w Rzeszowie, w szkole realnej w Śniatynie.

C. k. Rada szkolna krajowa zatwierdziła wybór:

ks. Aleksandra Durkota na duchownego członka obrz. gr. kat. do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Nowym Targu;

Włodzimierza Leśniakowskiego, nauczyciela 5-klasowej szkoły męskiej w Kopyczyńcach, na reprezentanta zawodu nauczycielskiego do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Husiatynie.

C. k. Rada szkolna krajowa zamianowała nauczycielami religii rzym. kat. w szkołach miejskich we Lwowie:

ks. Maksymiliana Sokołowskiego w 3-klasowej szkole wydziałowej męskiej połączonej z pospolitą im. św. Antoniego;

ks. Tomasza Sołtysika w 3-klasowej szkole wydziałowej żeńskiej połączonej z pospolitą im Konarskiego;

ks. Karola Szubę w 3-klasowej szkole wydziałowej żeńskiej połączonej z pospolitą im. św. Marcina.

ks. Jana Piwińskiego w 3-klasowej szkole wydziałowej męskiej połączonej z pospolitą im Staszica;

ks. Andrzeja Kominka w szkole 4-klasowej męskiej im. Piramowicza;

ks. Stanisława Tomaszewskiego w 4-klasowej szkole męskiej im. Konarskiego.

C. k. Rada szkolna krajowa zamianowała w szkołach ludowych:

ks. Jana Szneidra nauczycielem religii rzym. kat. 3-klasowej szkoły wydziałowej żeńskiej połączonej z pospolitą w Białej;

ks. Zygmunta Schmuca nauczycielem religii rzym. kat. 3-klasowej szkoły wydziałowej męskiej połączonej z pospolitą w Krośnie;

ks. Józefa Szewczyka nauczycielem religii rzym. kat. 5-klasowej szkoły męskiej w Ropczycach;

Hilarego Chomiaka nauczycielem 5-klasowej szkoły męskiej w Brzozowie;

Berla Gottesmana nauczycielem religii izraelickiej 5-klasowej szkoły męskiej w Żydaczowie;

Karola Bieguna nauczycielem kierującym 4-klasowej szkoły w Łapanowie;
Jana Filipiaka nauczycielem 4-klasowej szkoły w Tymbarku.

Nauczycielami kierującymi szkół 2-klasowych:

Wawrzyńca Gacka w Rączynie; Włodzimierza Nowickiego w Leszczynie; Juliana Szojkovitsa w Stańkowcach; Stanisława Kaniowskiego w Godowej; Kazimierza Langenfelda w Wołczem.

Nauczycielami i nauczycielkami szkół 2-klasowych:

Maryę Przygodzką w Kniaźdworze; Maryę Błażowską w Kosmaczu; Cecylię Wernerównę w Czerniatynie; Natalię Wojtowiczównę w Szołomyi; Leonę Kopycińską w Brzyskach; Ruchlę Fensterównę w Czernelicy; Karolinę Szojkovitsową w Stańkowcach; Maryę Bączalską w Kasinie wielkiej.

Nauczycielami i nauczycielkami szkół 1-klasowych:

Bazylego Czajkowskiego w Czechowej; Eustachego Koblańskiego w Kornicach; Zofię Przewłocką w Pieczarnej; Ludwika Powrózka w Głobikówce; Annę Hordyńską w Libuchowej; Helenę Borowską w Kocurowie; Balbinę Maksymowiczównę w Hołowiecku; Jana Koleckiego w Kaninie; Teodora Reszetyłę w Koniuchowie; Maryę Baarową w Rzeplinie; Zygmunta Pilikowskiego w Skorykach; Jana Łaskiego w Kadczy; Aurelię Jacorzyńską w Nagórzanach; Bronisławę Horodecką w Radawie; Pawła Kluzę w Zalipiu; Rudolfa Wojcieszczuka w Zarudziu; Zofię Kopeciównę w Młynczyskach; Józefa Sobieckiego w Skomorochach.

C. k. Rada szkolna krajowa przeniosła:

Eugeniusza Złotnickiego nauczyciela 4-klasowej szkoły męskiej im. św. Jana Kantego w Przemyślu na równorzędną posadę do 4-klasowej szkoły męskiej im. Konarskiego w Przemyślu;

Emila Malca nauczyciela 4-klasowej szkoły męskiej im. Konarskiego w Przemyślu na równorzędną posadę do 4-klasowej szkoły męskiej im. św. Jana Kantego w Przemyślu.

Józefa Triskę nauczyciela kierującego 2-klasowej szkoły w Ulhówku na równorzędną posadę do 2-klasowej szkoły w Woli wysockiej;

Eugenię Kulczycką nauczycielkę 3-klasowej szkoły w Kozach na równorzędną posadę do 4-klasowej szkoły w Kozach;

Izydora Tarnawskiego nauczyciela 1-klasowej szkoły w Jasionowcach na posadę nauczyciela kierującego do 2-klasowej szkoły w Kniażem;

Wandę Haczewską nauczycielkę 1-klasowej szkoły w Wołczyszczowicach na równorzędną posadę do szkoły w Chorośnicy.

C. k. Rada szkolna krajowa przeniosła w stan spoczynku:

Eugenię Skalecką nauczycielkę 6-klasowej szkoły żeńskiej w Bóbrce;
Władysława Duszyka nauczyciela kierującego 2-klasowej szkoły w Hodowicy;
Kazimierza Taraska nauczyciela kierującego 2-klasowej szkoły w Libiążu wielkim;

Ignacego Hussakowskiego nauczyciela kierującego 2-klasowej szkoły w Nawaryi;
Bronisławę Klimkową nauczycielkę 2-klasowej szkoły w Derewni;
Ignacego Kostyrkę nauczyciela 1-klasowej szkoły w Rudzie.

Zmarł:

Jan Zwoliński, stały nauczyciel 1-klasowej szkoły w Rycerce górnej w okręgu żywieckim: urodzony dnia 12. maja 1854, zmarł dnia 6. grudnia 1908 w 34. roku służby.

Organizacya szkół.

Pan Kierownik c. k. Ministerstwa Wyznań i Oświaty nadał klasom I. do VI. prywatnego gimnazyum męskiego, utrzymywanego przez Radcę szkolnego dr. Karola Petelenza, emerytowanego dyrektora gimnazyalnego we Lwowie, prawo publiczności na rok szkolny 1908/9.

Pan Kierownik c. k. Ministerstwa Wyznań i Oświaty reskryptem z dnia 12. stycznia 1909 l. 49.783, nadał prywatnej 3-klasowej szkole ludowej męskiej fundacyi br. Hirscha w Jagielnicy w okręgu czortkowskim, w myśl § 72. państwowej ustawy szkolnej z dnia 14. maja 1869 Dz. p. p. Nr. 62. prawo publiczności począwszy od roku szkolnego 1908/9 z tem ograniczeniem, że szkoła ta uprawnioną jest do wydawania świadectw mających ważność publiczną tylko własnym uczniom a nie prywatystom

C. k. Rada szkolna krajowa wyłączyła orzeczeniami:

l. 63.519 gminę Ochmanów w okręgu wielickim z zakresu szkolnego w Zakrzowie i zorganizowała osobną 1-klasową szkołę w Ochmanowie;
l. 63.631 gminę Moszczenicę wyżną w okręgu grybowskim z zakresu szkolnego w Moszczenicy niżnej i zorganizowała osobną 1-klasową szkołę w Moszczenicy wyżnej;
l. 263 gminę Pławnę w okręgu grybowskim z zakresu szkolnego w Zborowicach i zorganizowała osobną 1-klasową szkołę w Pławnej;
l. 1601 gminę Podniebyle w okręgu krośnieńskim z zakresu szkolnego w Kopytowej i zorganizowała osobną 1-klasową szkołę w Podniebylu.

C. k. Rada szkolna krajowa zorganizowała orzeczeniami:

l. 65.049 1-klasową szkołę w Grabaninie-Sadkach w okręgu jasielskim;
l. 65.592 1-klasową szkołę w Jaworniku w okręgu sanockim;
l. 65.704 1-klasową szkołę w Bobrówce w okręgu jarosławskim;
l. 65.834 1-klasową szkołę w Kipsznej w okręgu grybowskim;
l. 65.959 1-klasową szkołę w Chałupkach w okręgu przeworskim;
l. 65.951 1-klasową szkołę w Tarnawie w części górnej w okręgu wadowickim;
l. 66.043 1-klasową szkołę w Nowej Wsi w okręgu niskim;
l. 66.045 1-klasową szkołę w Kończycach w okręgu niskim;

l. 408 1-klasową szkołę w Czertyżnem w okręgu grybowskim;
l. 413 1-klasową szkołę w Glinach małych w okręgu mieleckim;
l. 532 drugą 1-klasową szkołę w Przeciszowie na przysiółku Podlesie w okręgu wadowickim;
l. 709 1-klasową szkołę w Nanowej w okręgu dobromilskim;
l. 710 1-klasową szkołę w Smolnicy w okręgu dobromilskim;
l. 712 1-klasową szkołę w Łopusznicy w okręgu dobromilskim;
l. 713 1-klasową szkołę w Łopuszance w okręgu dobromilskim;
l. 714 drugą 1-klasową szkołę w Turce w okręgu kołomyjskim;
l. 715 1-klasową szkołę w Głobikowej w okręgu pilźneńskim;
l. 991 1-klasową szkołę w Rusiłowie w okręgu buczackim;
l. 1454 1-klasową szkołę w Brzezówce w okręgu rzeszowskim;
l. 1809 1-klasową szkołę w Netrebie w okręgu zbaraskim;
l. 1811 1-klasową szkołę w Zarudeczku w okręgu zbaraskim;
l. 2015 1-klasową szkołę w Bachnowatem w okręgu tureckim.

C. k. Rada szkolna krajowa przekształciła orzeczeniami:
l. 65.952 2-klasową szkołę w Przeciszowie w okręgu wadowickim na 4-klasową;
l. 217 2-klasową szkołę w Ułaszkowcach w okręgu czortkowskim na 4-klasową.

Budowa szkół.

C. k. Rada szkolna krajowa postanowiła orzeczeniami:
l. 64.618 budowę 4-klasowej szkoły w Rakowczyku w okręgu kołomyjskim;
l. 65.317 budowę 2-klasowej szkoły w Nidku w okręgu wadowickim;
l. 65.633 budowę 1-klasowej szkoły w Uniatyczach w okręgu drohobyckim;
l. 66.057 budowę 1-klasowej szkoły w Brzeżance w okręgu strzyżowskim;
l. 1456 budowę 1-klasowej szkoły w Mszanie górnej w okręgu limanowskim;
l. 1596 budowę 4-klasowej szkoły w Ryczowie w okręgu wadowickim;
wszystkie przy pomocy zasiłku z funduszu szkolnego krajowego.

C. k. Rada szkolna krajowa przyznała bezprocentowe pożyczki na budowę szkół: gminie Głuchowice ad Brodki w okręgu lwowskim zamiejskim w kwocie 1.600 K; gminie Kowalówka w okręgu buczackim w kwocie 4.000 K.

Przybory naukowe.

Zwraca się uwagę Dyrekcyi c. k. seminaryów nauczycielskich na „Mapę plastyczną Tatr“ M. Lerskiego, wykonaną w gipsie a wydaną nakładem księgarni powszechnej we Lwowie. Model ten może oddać dobre usługi przy uczeniu czytania i zrozumieniu mapy, można go też użyć z wielkim pożytkiem do wielu tematów początkowej nauki geografii.

Konkursa.

a) *ogłoszone po raz pierwszy:*

L. 1080. C. k. Rada szkolna krajowa ogłasza niniejszem konkurs na posadę rzeczywistego nauczyciela technologii chemicznej w IX. klasie rangi w c. k. szkole przemysłowej w Krakowie.

Do tej posady przywiązane są pobory unormowane ustawą z 19. września 1898 Dz. p. p. Nr. 175, tudzież ustawą z 24. lutego 1907 Dz. p. p. Nr. 55.

Kandydaci ubiegający się o powyższą posadę, mają należycie ostemplowane i do c. k. Rady szkolnej krajowej wystosowane podania, zaopatrzone w opis przebiegu życia, świadectwa ukończonych studyów wyższych oraz egzaminów państwowych, świadectwa z praktyki i świadectwo moralności wnieść do Dyrekcyi c. k. szkoły przemysłowej w Krakowie najpóźniej do dnia 15. marca 1909.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

We Lwowie, dnia 15. stycznia 1909.

L. 22. C. k. Rada szkolna okręgowa w Bochni ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia posady nauczyciela kierującego i trzech nauczycieli w szkole 4-klasowej męskiej im. Kazimierza Wielkiego w Bochni.

Do posad tych przywiązane są pobory II. klasy płac.

Podania udokumentowane, zaopatrzone w tabelę kwalifikacyjną i wykaz lat służby przedetatowej, należy wnosić przez władzę przełożoną do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Bochni najpóźniej do 15. marca 1909.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Bochnia, dnia 5. stycznia 1909.

L. 5694. C. k. Rada szkolna okręgowa w Kamionce strumił. ogłasza niniejszem konkurs na posadę nauczyciela w szkole 4-klasowej mieszanej w Chołojowie z poborami IV. klasy płac, z językiem wykładowym polskim. Termin wnoszenia podań do 15. marca 1908.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Kamionka strumił., dnia 29. grudnia 1908.

L. 123. Celem stałego obsadzenia posad nauczycielskich z poborami IV. klasy płac ogłasza się konkurs:

1. Na posadę nauczyciela kierującego szkoły 4-klasowej w Birczy.

2. Na dwie posady nauczycieli szkoły 4-klasowej w Birczy, z których jedna jest zastrzeżona dla mężczyzny.

3. Na dwie posady nauczycieli szkoły 4-klasowej w Nowemmieście, z których jedna jest zastrzeżona dla mężczyzny.

4. Na posadę nauczyciela szkoły 1-klasowej w Falkenbergu. Wymagana jest kwalifikacya z języka niemieckiego jako przedmiotu naukowego.

5. Na posady nauczycieli szkół 1-klasowych: w Jaworniku ruskim, Jureczkowej, Kopyśnie, Leszczawie dolnej, Leszczawie górnej, Michowej, Piątkowej, Kropiwniku, Tarnawce i Leszczynach.

W szkołach w Birczy, Nowemmieście, Falkenbergu, Jureczkowej, Leszczawie dolnej i w Tarnawce jest język wykładowy polski, we wszystkich innych ruski.

Podania udokumentowane należy wnosić za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Dobromilu w terminie do 15. marca b. r.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

W Dobromilu, dnia 14. stycznia 1909.

L. 7956. C. k. Rada szkolna okręgowa zamiejska we Lwowie ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia posad nauczycielskich z poborami IV klasy płac:

1. Posady nauczyciela kierującego 2-klasowej szkoły w Zboiskach z językiem wykładowym polskim.

2. Posady nauczyciela w szkole 1-klasowej w Podliskach wielkich z językiem wykładowym ruskim.

Ubiegający się o te posady winni należycie udokumentowane podania wnieść za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej zamiejskiej we Lwowie w terminie do 15. marca 1909.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej zamiejskiej.

Lwów, dnia 2. stycznia 1909.

L. 100. W okręgu horodeńskim jest kilka posad nauczycieli (lek) nadetatowych zaraz do obsadzenia.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Horodenka, dnia 17. stycznia 1909.

---

b) *ogłoszone po raz drugi:*

L. 5.075. Celem stałego obsadzenia posad nauczycielskich ogłasza c. k. Rada szkolna okręgowa w Kolbuszowej konkurs:

I. Z poborami III. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela religii rzym. kat. w 5-klasowej szkole męskiej w Kolbuszowej z obowiązkiem udzielania nauki religii także i w 5-klasowej szkole żeńskiej w Kolbuszowej.

II. Z poborami IV. klasy płac:

1. Na trzy posady nauczycieli w szkole 4-klasowej w Woli raniżowskiej.

2. Na posadę nauczyciela kierującego szkoły 2-klasowej w Widełce.

3. Na posady nauczycieli (lek) w szkołach 2-klasowych w Krzątce, Kolbuszowej górnej i Widełce.

4. Na posady samoistnych nauczycieli w szkołach 1-klasowych w Komorowie, Ostrowach baranowskich, Nowej Wsi i Trzebusce.

We wszystkich szkołach jest język wykładowy polski.

O posadę nauczyciela religii mogą się ubiegać kanonicznie ordynowani księża świeccy lub zakonni, którzy w razie otrzymania posady nie mogą sprawować obowiązków duszpasterskich.

Podania udokumentowane, osobno o każdą posadę, należy wnieść za pośrednictwem swej władzy przełożonej w terminie do końca lutego 1909 r.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Kolbuszowa, dnia 23. grudnia 1908.

L. 77. Celem obsadzenia posad nauczycielskich z poborami IV. klasy płac ogłasza się niniejszem następujący konkurs.

1. Na posady nauczycieli szkół 4-klasowych w Czchowie i w Radłowie.
2. Na posady nauczycieli kierujących szkół 2-klasowych w Zaborowiu i Biesiadkach.
3. Na posady nauczycieli lub nauczycielek szkół 2-klasowych w Biesiadkach, Stróżach, Iwkowej i Domosławicach.
4. Na posady nauczycieli szkół 1-klasowych w Dąbrówce morskiej i Woli dębińskiej.

Podania udokumentowane należy wnosić za pośrednictwem władz przełożonych do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Brzesku do końca lutego 1909.

W Brzesku, dnia 12. stycznia 1909.

Ogłoszenia.

Okólnikiem z dnia 22. września 1908 l. 47401, umieszczonym w Nr. 24. Dziennika urzędowego, zaleciła c. k. Rada szkolna krajowa popieranie loteryi fantowej na rzecz budowy sanatoryum dla piersiowo chorych nauczycieli.

Wskutek prośby komitetu urządzającego tę loteryę c. k. Rada szkolna krajowa uwzględniając szlachetny i doniosły cel, jakim jest niesienie pomocy cierpiącym a niezamożnym nauczycielom i nauczycielkom, zaleca ponownie poparcie tego humanitarnego przedsięwzięcia przez kupowanie i udział w rozsprzedaży losów rzeczonej loteryi, które komitet roześle w najbliższym czasie Zarządom wszystkich szkół ludowych pospolitych i wydziałowych w kraju. Cena losu 1 korona.

O wszelkie wyjaśnienia zwracać się należy do kancelaryi loteryi fantowej na budowę sanatoryum nauczycielskiego we Lwowie ul. Skarbkowska 5.

W czasie od 4. do 19. lutego 1909 r. włącznie odbędą się we Lwowie (na c. k. Uniwersytecie) dla kierowników dopełniających kursów rolniczych wykłady i obrady konferencyjne z następującym programem:

Część I. Wykłady z zakresu nauk przyrodniczych:

Omówienie i demonstrowanie materyału przyrodniczego, podanego w „Szkółkach“ cz. III. IV. i V. i w „Podręczniku do nauk przyrodniczych dla kursów rolniczych:

a) Część botaniczna wiadomości o życiu roślin i metodyka nauczania (12 godzin wykładu i 8 godzin demonstracyi) prof. Uniw. dr. T. Ciesielski.

b) Część zoologiczna wraz z zarysem metodyki nauczania w szkole ludowej (12 godzin wykładu i 6 godzin demonstracyi) prof. Uniw. dr. I. Nusbaum;

c) Demonstrowanie materyału z chemii życia codziennego, chemii rolniczej, technologii i zjawisk fizycznych (14 godzin) prof. wyższej szkoły realnej Br. Duchowicz;

d) Demonstrowanie materyału przyrodniczego i rolniczego przy pomocy skioptikonu (3 godziny) inspektor sadownictwa Wł. Lichański.

Wykłady i demonstracye a) b) d) odbędą się w sali muzeum botanicznego c. k. Uniwersytetu lwowskiego, demonstracye chemiczne w sali chemicznej c. k. I. szkoły realnej (przy ul. Kamiennej).

Część II. Wykłady z zakresu nauki rolnictwa:

1. Układ książki dra Kazimierza Miczyńskiego „Rolnik wzorowy“. Jak należałoby jej używać na kursach rolniczych (1 godzina wykładu i 1 godzina dyskusyi) prof. Akademii rolniczej dr. K. Miczyński.

2. Współdziałanie kursów rolniczych około podniesienia gospodarstw włościańskich: a) charakterystyka potrzeb gospodarstw włościańskich; b) ich główne braki oraz środki i sposoby poprawy; c) wyzyskiwanie środków, jakich dostarczają krajowe instytucye; d) środki samopomocy (4 godziny wykładu i 2 godziny konferencyi) dyrektor Akademii rolniczej J. M. Pomorski.

Część III. Referaty i sprawozdania dotyczące planów nauki na kursach rolniczych:

1. Ogólne uwagi metodyczne co do przerabiania materyału z gospodarstwa wiejskiego na podstawie lektury ze „Szkółki V“. Tok postępowania przy czytaniu ustępów. Referat prof. ks. A. Głodzińskiego — 2 godziny.

2. Szczegółowy plan lekcyjny dla kursu rolniczego w Padwi narodowej, referat kierownika kursu rolniczego P. Reca — 2 godziny. (Autografowany plan będzie uczestnikom rozdany).

3. Całoroczne programy nauki praktycznej dla kursów rolniczych w Padwi i Dębowcu i dla kursu ogrodniczego w Dąbiu. Referują po kolei kierownicy tych kursów — 3 godziny. (Autografowane referaty będą uczestnikom rozdane).

4. Pouczenia o ustroju gminy i wiadomości ekonomiczno-prawne. Referat ten przyjęty na konferencyi krajowej w Rzeszowie będzie rozdany uczestnikom. Ref. prof. ks. A. Głodziński — 1 godzina.

5. Omówienie wszystkich rozporządzeń dotyczących kursów rolniczych. Ref. prof. ks. A. Głodziński — 3 godziny.

6. O nauce rachunków na kursach rolniczych. Ref. zastępca c. k. inspektora I. Lorenz — 2 godziny.

7. Jak należy prowadzić pouczenia o rachunkowości. Ref. K. Turski — 2 godziny.

8. O nowym kierunku w udzielaniu nauki rysunków oraz jego zastosowaniu w szkole ludowej a) na nauce codziennej, b) na kursach rolniczych. Ref. nauczyciel szkoły wydziałowej Aleksander Bilut — 2 godziny.

9. Nauka stylistyki na kursach rolniczych. Ref. c. k. inspektor M. Niedźwiecki — 2 godziny.

10. Plan nauki dopełniającej dla szkół wiejskich w Saksonii na podstawie dzieła Saupe'go „Stoffe für ländliche Fortbildungsschulen". Sprawozdanie kierownika kursu rolniczego St. Sochackiego — 2 godziny.

11. Dyskusya nad pytaniami: a) Jakie spostrzeżenia poczyniono nad sprawą dopuszczenia dziewcząt do pobierania nauki na kursach rolniczych wspólnie z chłopcami; b) jakie spostrzeżenia poczyniono nad nauką slöjdu na kursach rolniczych — 2 godziny. Dyskusyę zagai krótki referat kierownika kursu rolniczego St. Sochackiego.

12. Po wyczerpaniu programu dyskusya nad ewentualnymi wnioskami uczestników konferencyi (ostatniego dnia popołudniu).

Na te wykłady i obrady konferencyjne powołuje c. k. Rada szkolna krajowa równocześnie wszystkich kierowników dopełniających kursów rolniczych.

Zarząd zjednoczonego Galicyjskiego Towarzystwa dla ogrodnictwa i pszczelnictwa we Lwowie (ul. św. Mikołaja l. 4) podaje do wiadomości, iż podobnie jak w latach poprzednich rozsyłać będzie bezpłatnie komitetom ogrodniczo-pszczelniczym i Zarządom szkół ludowych nasiona, potrzebne dla ogrodów szkolnych, za nadesłaniem 60 h (w pocztowych markach) na koszta wysyłki.

Zgłoszenia o nasiona przyjmuje Zarząd Towarzystwa tylko do końca lutego b. r.

Sortyment nasion obejmuje te rośliny i w takich ilościach, jakie są potrzebne do założenia ogródka szkolnego wedle planu podanego w broszurze ks. A. Głodzińskiego „O prowadzeniu ogrodu szkolnego".

Nakładem funduszu szkolnego krajowego

Z drukarni Władysława Łozińskiego we Lwowie pod zarządem J. Niedopada.